

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-04374/2024-ERU
Č. j. 04374-3/2024-ERU

V Ostravě dne 26. března 2024

PŘÍKAZ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a ust. § 2c zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, v příkazním řízení podle ust. § 90 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), a ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vedeném pod sp. zn. OSR-04374/2024-ERU s obviněným z přestupku, kterým je

společnost **LC alfa s.r.o.**,
se sídlem Štefánikova 248/32, Smíchov, 150 00 Praha 5, IČO: 058 22 475,

ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění účinném do 31. prosince 2023 (dále jen jako „zákon o cenách“), rozhodl

t a k t o :

I.

Obviněný z přestupku, společnost LC alfa s.r.o., se sídlem Štefánikova 248/32, Smíchov, 150 00 Praha 5, IČO: 058 22 475 (dále jen „účastník řízení“), **se uznává vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o cenách**, kterého se jakožto prodávající dopustil tím, že v cenové lokalitě „K 84 Hloubětín Gartal (plynová kotelna)“ požadoval po odběrateli tepelné energie, Společenství vlastníků jednotek Kbelská 1152/2, Praha 14, IČO: 118 48 065, prostřednictvím opravného daňového dokladu č. [REDAKCE] vystaveného dne 28. února 2023 výslednou cenu tepelné energie za rok 2022, jejíž výše ani kalkulace nebyla v souladu s podmínkami věcného usměrňování cen tepelné energie podle ust. § 6 odst. 1 písm. c) zákona o cenách ve spojení s body (1.1) a (3.1) Cenového rozhodnutí ERÚ č. 4/2021, k cenám tepelné energie (dále jen „cenové rozhodnutí“), když v kalkulaci výsledné ceny tepelné energie uplatnil zisk převyšující hodnotu maximálního přiměřeného zisku [REDAKCE]

II.

Podle ust. § 16 odst. 4 písm. b) zákona o cenách se účastníku řízení za spáchání přestupku podle ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o cenách ukládá **pokuta ve výši**

24 000 Kč (slovy: dvacet čtyři tisíc korun českých),

která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 11024.

III.

Podle ust. § 18 odst. 3 písm. b) energetického zákona se účastníkovi řízení ukládá opatření k nápravě zjištěného protiprávního stavu uvedeného ve výroku I. tohoto příkazu spočívající v povinnosti účastníka řízení ve lhůtě 60 dnů od nabytí právní moci tohoto příkazu vyúčtovat odběrateli tepelné energie, popř. jeho právnímu nástupci, v cenové lokalitě „K 84 Hloubětín Gartal (plynová kotelna)“ cenu za dodávku tepelné energie za rok 2022 odpovídající pravidlům cenové regulace, tedy nezahrnout do kalkulace výsledné ceny tepelné energie nepřiměřený zisk ve výši [REDAKCE] v položce „Zisk“ při současném zachování stávající výše nákladů ve všech ostatních položkách kalkulace výsledné ceny tepelné energie za rok 2022, a současně v povinnosti doložit splnění uvedených povinností Energetickému regulačnímu úřadu ve lhůtě 90 dnů od nabytí právní moci tohoto příkazu.

O d ů v o d n ě n í

I. Zjištění předcházející správnímu řízení

- [1] Kontrolou Energetického regulačního úřadu (dále také „ERÚ“ či „správní orgán“) vedenou pod sp. zn. 16900/2023-ERU bylo zjištěno, že účastník řízení měl v cenové lokalitě „K 84 Hloubětín Gartal (plynová kotelna)“ v roce 2022 porušit cenové předpisy tím, že sjednal a požadoval cenu tepelné energie, jejíž výše nebo kalkulace nebyla v souladu s podmínkami věcného usměrňování cen podle ust. § 6 odst. 1 písm. c) zákona o cenách, když nedodržel bod (3.1) cenového rozhodnutí tím, že v kalkulaci výsledné ceny tepelné energie za rok 2022 v položce „3. Zisk“ uplatnil neoprávněnou výši zisku, konkrétně vykázal zisk vyšší o částku [REDAKCE] než je maximální hodnota průměrného zisku podle cenového rozhodnutí.
- [2] Proti kontrolním zjištěním uvedeným v Protokolu o kontrole č. [REDAKCE] č. j. 16900-12/2023-ERU, ze dne 4. března 2024 nepodal účastník řízení námitky.
- [3] Po prostudování podkladů obsažených ve spise sp. zn. OSR-04374/2024-ERU, jehož součástí je i kontrolní spis sp. zn. 16900/2023-ERU, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení, a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ust. § 3 správního řádu, a proto přistoupil v souladu s ust. § 150 správního řádu a ust. § 90 zákona o odpovědnosti za přestupky k vydání tohoto příkazu.

II. Popis skutkového stavu a právní hodnocení

- [4] Účastník řízení je právnickou osobou – obchodní společností, a to konkrétně společností s ručením omezeným, která vznikla dne 16. února 2017 a je zapsaná ve Veřejném rejstříku vedeném u Městského soudu v Praze oddíl 271444, vložka C.
- [5] Účastník řízení v roce 2022 podnikal v energetických odvětvích na základě udělené licence na výrobu tepelné energie č. 312237622 a licence na rozvod tepelné energie č. 322036121. Účastník řízení je rovněž držitelem koncesovaného živnostenského oprávnění „Výroba tepelné energie a rozvod tepelné energie, nepodléhající licenci realizovaná ze zdrojů tepelné energie s instalovaným výkonem jednoho zdroje nad 50 kW“, na základě kterého podnikal v provozovně na adrese Kbelská 1152/2, 198 00, Praha 9 – Hloubětín s identifikačním číslem [REDAKCE], pro kterou si určil samostatnou cenovou lokalitu „K 84 Hloubětín Gartal (plynová kotelna)“, která byla předmětem cenové kontroly ERÚ.

II. I. Sjednání, kalkulace a vyúčtování ceny tepelné energie

- [6] Účastník řízení uzavřel dne [REDAKCE] se společností GARTAL Rezidence Hloubětín s.r.o., IČO: 031 82 924, Smlouvu o dodávce tepelné energie, jejímž předmětem byl závazek účastníka řízení dodávat tepelnou energii pro vytápění a přípravu teplé vody pro bytový dům. Vzhledem ke skutečnosti, že společnost GARTAL Rezidence Hloubětín neměla vyhovující tepelný zdroj k zásobování bytového domu tepelnou energií, uzavřela téhož dne s účastníkem řízení Smlouvu o zhotovení energetického zařízení pro dodávky tepelné energie, na základě které se účastník řízení zavázal na svůj náklad vybudovat v bytovém domě energetické zařízení. V předmětné smlouvě je dále uvedeno, že vlastníkem energetického zařízení bude účastník řízení. Podle předloženého dokumentu „Zpráva o kontrole plynového zařízení podle vyhl. ČUBP č. 85/78 Sb.“, ze dne 22. března 2022, se jednalo o plynové odběrné zařízení (plynovou kotelnu). [REDAKCE]
- [7] Dne 18. října 2021 uzavřela společnost GARTAL Rezidence Hloubětín jako postupitel Dohodu o postoupení Smlouvy o dodávce tepelné energie, Smlouvy o výpůjčce, a Smlouvy o zhotovení energetického zařízení pro dodávky tepelné energie ve prospěch postupníka, Společenství vlastníků

jednotek Kbelská 1152/2, Praha 14, IČO: 118 48 065 (dále jen „SVJ Kbelská“ či „odběratel“), s tím, že SVJ Kbelská vstupuje do závazkových vztahů (práv a povinností) vyplývajících z výše uvedených smluv, které spolu uzavřeli společnost Gartal Residence Hloubětín a účastník řízení.

- [8] Cenu tepelné energie účastník řízení kalkuloval v roce 2022 v cenové lokalitě „K 84 Gartal (plynová kotelna)“ pro svého jediného odběratele SVJ Kbelská ve dvousložkové sazbě. Od 1. ledna 2022 byla předběžná cena tepelné energie stanovena účastníkem řízení na základě kalkulace předběžné ceny pro rok 2022, kdy proměnná složka ceny činila [redacted] bez DPH a stálá složka ceny (sjednaný výkon) činila [redacted] bez DPH za předpokladu ročního odebraného množství tepelné energie ve výši [redacted] GJ. Od 1. května 2022 byla předběžná cena tepelné energie stanovena účastníkem řízení na základě kalkulace předběžné ceny pro rok 2022, kdy proměnná složka ceny byla nově stanovena ve výši [redacted] bez DPH a stálá složka ceny (sjednaný výkon) [redacted] zůstala v nezměněné výši [redacted] bez DPH. Na základě smluvního ujednání hradil odběratel měsíční zálohové platby na dodávky tepelné energie. Účastník řízení po skončení kalendářního roku 2022 sestavil kalkulaci výsledné ceny tepelné energie a provedl řádné roční vyúčtování dodávky tepelné energie za cenu výslednou, kdy proměnná složka ceny činila [redacted] bez DPH a stálá složka ceny (sjednaný výkon) činila [redacted] bez DPH, za skutečně odebrané množství tepelné energie [redacted] čímž dosáhl tržeb ve výši [redacted] Kč bez DPH za rok 2022.
- [9] Účastník řízení dále v rámci kontroly ERÚ předložil kalkulace předběžné a výsledné ceny tepelné energie za rok 2022 v cenové lokalitě „K 84 Gartal (plynová kotelna)“, které shrnuje následující Tabulka č. 1.

Tabulka č. 1: Kalkulace předběžné a výsledné ceny tepelné energie za rok 2022

Položka	Kalkulace předběžné ceny tepelné energie [Kč bez DPH]	Kalkulace výsledné ceny tepelné energie		
		[Kč bez DPH]	[Kč/GJ bez DPH]	Podíl na ceně [%]
1. Proměnné náklady				
1.1 Palivo				
1.2 Nákup tepelné energie				
1.3 Elektrická energie				
1.4 Technologická voda				
1.5 Ostatní proměnné náklady				
2. Stálé náklady				
2.1 Mzdy a zákonné pojištění				
2.2 Opravy a údržba				
2.3 Odpisy				
2.4 Nájem				
2.5 Revize				
2.6 Zákonné rezervy				
2.7 Výrobní režie				
2.8 Správní režie				
2.9 Úroky z úvěru				
2.10 Ostatní stálé náklady				
3. Zisk				
Celkem stálé náklady a zisk				
Celkem náklady a zisk				
Množství tepelné energie [GJ]				
Cena bez DPH [Kč/kWh]				
Cena bez DPH [Kč/GJ]				

II. II. Použitá právní úprava

- [10] Podle článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.
- [11] Podle ust. § 2 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se odpovědnost za přestupek posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele přestupku příznivější. Podle ust. § 2 odst. 6 téhož zákona pachateli lze uložit vždy jen takový druh správního trestu, který dovoluje uložit zákon účinný v době, kdy se o přestupku rozhoduje.
- [12] Z hlediska posouzení odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané jednání a uložení správního trestu jsou rozhodnými právními úpravami zákon o odpovědnosti za přestupky a zákon o cenách. Oba jmenované zákony byly novelizovány v mezidobí od spáchání vytýkaného jednání účastníkem řízení.
- [13] S ohledem na ust. § 2 odst. 1 a 6 zákona o odpovědnosti za přestupky proto správní orgán porovnal ustanovení uvedených zákonů a jejich novelizovaných znění a dospěl k závěru, že zůstala zachována jak obsahová totožnost konkrétních zákonem stanovených povinností, které jsou relevantní pro právní hodnocení jednání účastníka řízení, taktéž jeho trestnost z hlediska podřazení porušení právní povinnosti pod kategorii přestupku. Správní orgán proto neshledal důvod k použití zákona pozdějšího a postupoval při posuzování odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané jednání i při ukládání sankce podle právní úpravy účinné v době, kdy byl přestupek spáchán (okamžik vyúčtování ceny za dodávku tepelné energie).

II. III. Obecný právní rámec

- [14] Podle ust. § 2c zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, ERÚ (i) vykonává působnost při uplatňování, regulaci, sjednávání a kontrole cen v oblasti energetiky, (ii) vydává právní předpisy pro regulaci, sjednávání a kontrolu cen v oblasti energetiky a (iii) vydává rozhodnutí o regulaci cen včetně pravidel pro klíčování nákladů, výnosů a hospodářského výsledku regulovaných a neregulovaných činností.
- [15] Přestupku ve smyslu ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o cenách se právnická nebo podnikající fyzická osoba jako prodávající dopustí tím, že sjedná nebo požaduje cenu, jejíž výše nebo kalkulace není v souladu s podmínkami věcného usměrňování cen podle ust. § 6 odst. 1 téhož zákona.
- [16] Z ust. § 6 odst. 1 zákona o cenách vyplývá, že věcné usměrňování cen spočívá ve stanovení podmínek cenovými orgány pro sjednání cen. Těmito podmínkami se rozumí vymezení (i) maximálního rozsahu možného zvýšení ceny zboží ve vymezeném období, nebo (ii) maximálního podílu, v němž je možné promítnout do ceny zvýšení cen určených vstupů ve vymezeném období, nebo (iii) závazného postupu při tvorbě ceny nebo při kalkulaci ceny, včetně zahrnutí přiměřeného zisku do ceny.
- [17] K provedení ust. § 6 zákona o cenách v energetických odvětvích vydává ERÚ cenová rozhodnutí. V případě, kdy správní orgán posuzoval dodržování cenových předpisů u účastníka řízení za rok 2022, bylo účinné Cenové rozhodnutí ERÚ č. 4/2021, k cenám tepelné energie.
- [18] Zákon o cenách v ust. § 2 odst. 7 písm. b) stanovuje, že za přiměřený zisk se považuje zisk spojený s výrobou a prodejem daného zboží odpovídající obvyklému zisku dlouhodobě dosahovanému při srovnatelných ekonomických činnostech, který zajišťuje přiměřenou návratnost použitého kapitálu v přiměřeném časovém období.
- [19] Podle bodu (1.1) cenového rozhodnutí se ceny tepelné energie regulují způsobem věcného usměrňování cen, přičemž do ceny tepelné energie lze v kalendářním roce promítnout pouze ekonomicky oprávněné náklady, přiměřený zisk a daň z přidané hodnoty podle jiného právního předpisu.

- [20] Správní orgán v rámci správního řízení zjistil a prokázal, že účastník řízení je právnickou osobou a zároveň byl v roce 2022 výrobcem a dodavatelem tepelné energie v cenové lokalitě „K 84 Hloubětín Gartal (plynová kotelna)“, přičemž povaha jeho činnosti spočívala právě ve výrobě a dodávce (tedy prodeji) tepelné energie. Z uvedeného tedy vyplývá, že vůči svému odběrateli účastník řízení vystupoval jako prodávající.

II. IV. Zisk

- [21] Zisk účastníka řízení uplatněný ve výsledné ceně tepelné energie za rok 2022 v cenové lokalitě „K 84 – Gartal (plynová kotelna)“ představoval částku [REDACTED]. Účastník řízení však v rámci kontroly doručil ERÚ dne 13. února 2024 dokument „Kalkulační list“ (kalkulaci výsledné ceny tepelné energie za rok 2022) kde je uvedena výše položky „Stálé náklady a zisk celkem“ [REDACTED] oproti původní výši [REDACTED] a výše zisku [REDACTED] č oproti původní výši [REDACTED] Kč uvedené v kalkulaci vý [REDACTED] tepelné energie za rok 2022 předložené účastníkem řízení dne 28. června 2023 v rámci šetření prováděného při úkonech před zahájením kontroly. K tomu účastník řízení uvedl, že „Rozdíl vzniká při zaokrouhlování výpočtu nákladů. Skutečně uplatněná správní režie ve vyúčtování skutečné ceny nebyla vyšší než vypočtená. V kalkulačním listu byl celkový stálý náklad a zisk chybně vypočten do výše plánovaného. Skutečně uplatňované stálé náklady a zisk pro vyúčtování dodávek za rok 2022 jsou [REDACTED] při sjednaném výkonu [REDACTED]. Výsledná jednotková cena byla [REDACTED] jak je uvedeno ve vyúčtování roku 2022“.
- [22] V rámci kontroly ERÚ byla tedy dále posuzována hodnota maximální výše přiměřeného zisku, který účastník řízení vykázal v rámci kalkulace výsledné ceny tepelné energie ve výši [REDACTED]
- [23] Podle bodu (3.1) cenového rozhodnutí hodnota maximálního přiměřeného zisku $zisk_{sum}$ za cenovou lokalitu v Kč před zdaněním a úroky vztahující se souhrnně k činnostem výroba tepelné energie nebo rozvod tepelné energie se stanoví podle vztahu

$$zisk_{sum} = \sum_{k=0}^n CAPEX (1 + i)^t \times ROA$$

kde

CAPEX [Kč] pořizovací cena položky majetku nezbytného pro výrobu nebo rozvod tepelné energie provozovaného dodavatelem v cenové lokalitě; CAPEX nezahrnuje pronajatý majetek, za který nájemné uhrazené dodavatelem spadá do správních režijních nákladů dodavatele,

i [-] faktor časové hodnoty peněz; pro majetek nezbytný pro výrobu nebo rozvod tepelné energie pro období od roku zařazení do užívání do 31. prosince 2021 je faktor i 0,02, pro období od 1. ledna 2022 je pro veškerý majetek nezbytný pro výrobu nebo rozvod tepelné energie faktor i 0,01,

t [-] počet ukončených let od aktivace majetku nezbytného pro výrobu nebo rozvod tepelné energie do roku, pro který se kalkulují ceny tepelné energie včetně, podle jednotlivých položek majetku; faktor t nabývá hodnoty od 1 výše, přičemž v případě zařazení majetku do užívání před 1. lednem 1992 se za rok zařazení považuje rok 1992,

n [-] počet položek majetku nezbytného pro výrobu nebo rozvod tepelné energie provozovaného dodavatelem v cenové lokalitě,

ROA [-] míra výnosnosti ve výši 0,065.

- [24] V rámci kontroly ERÚ byl následně proveden výpočet hodnoty maximálního přiměřeného zisku za rok 2022 pro kontrolovanou cenovou lokalitu (viz Tabulka č. 2).

Tabulka č. 2: Výpočet hodnoty maximálního přiměřeného zisku

	CAPEX (název položky majetku)	Pořizovací cena (v Kč)	datum zařazení	t	i	Výpočet
1	plynová kotelna					
Celkem majetek indexovaný						
Míra výnosnosti (ROA)						
Hodnota maximálního přiměřeného zisku pro rok 2022						
zisk uplatněný účastníkem řízení v roce 2022						
rozdíl						
neoprávněná výše zisku v ceně tepelné energie za rok 2022						

- [25] Na základě výše provedeného výpočtu hodnoty maximální výše přiměřeného zisku tedy správní orgán konstatuje, že účastník řízení v kalkulaci výsledné ceny tepelné energie za rok 2022 v cenové lokalitě „K 84 – Gartal (plynová kotelna)“ uplatnil zisk ve výši [redacted] přičemž hodnota maximálního přiměřeného zisku stanovená v souladu s bodem (3.1) cenového rozhodnutí činila [redacted]. Částka [redacted] tak představuje nepřiměřený zisk, který účastník řízení uplatnil do kalkulace výsledné ceny tepelné energie za rok 2022 v cenové lokalitě „K 84 – Gartal (plynová kotelna)“.

II. V. Formální a materiální stránka přestupku

- [26] Správní orgán v rámci správního řízení zjistil a prokázal, že účastník řízení v kalkulaci výsledné ceny tepelné energie za rok 2022 uplatnil v položce „Zisk“ nepřiměřený zisk v částce [redacted]. Účastník řízení rovněž cenu tepelné energie vycházející z výše uvedené kalkulace svému odběrateli vyúčtoval, a to prostřednictvím opravného daňového dokladu č. [redacted] vystaveného dne 28. února 2023. Lze tedy konstatovat, že účastník řízení jako prodávající v cenové lokalitě „K 84 – Gartal (plynová kotelna)“ požadoval po odběrateli tepelné energie výslednou cenu tepelné energie za rok 2022, jejíž výše ani kalkulace nebyla v souladu s podmínkami věcného usměrňování cen tepelné energie podle ust. § 6 odst. 1 písm. c) zákona o cenách ve spojení s body (1.1) a (3.1) cenového rozhodnutí, čímž naplnil formální stránku přestupku podle ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o cenách.
- [27] Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007, č. j. 8 As 17/2007-135, vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu (přestupku). Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská škodlivost nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty (přestupky). Podstatou přestupků je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty přestupku, pokud zároveň není jednáním společensky škodlivým. Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako přestupek, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka přestupku a jednání musí vykazovat určitou míru společenské škodlivosti ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo. V této souvislosti se správní orgán zabýval také otázkou naplnění materiální stránky vytýkaného přestupku.
- [28] V souvislosti s tím ERÚ uvádí, že věcné usměrňování cen je velmi důležitým nástrojem, jehož smyslem je přesné nastavení pravidel a podmínek věcného usměrňování nastaveného podle přísných kritérií, ke kterým jsou pak dodavatelé při výkonu své podnikatelské činnosti povinni přistupovat s maximální obezřetností a opatrností při jejich dodržování. V případě, že nejsou tyto podmínky a tento postup ze strany dodavatele tepelné energie dodrženy, může mít následné protiprávní jednání výrazný nepříznivý společenský dopad na odběratele. Dodavatelé tepelné energie zabývající se prodejem tepelné energie tak musí bezpodmínečně dodržovat a také zajistit dostatečnou a odbornou kontrolu před ročním vyúčtováním odběratelům. ERÚ upozorňuje na skutečnost, že základním smyslem cenové regulace tepelné energie je především ochrana odběratelů tepelné energie, když odvětví teplotenství je

považováno za odvětví s nedokonalým konkurenčním prostředím, neboť v naprosté většině lokalit zásobovaných systémy centrálního zásobování tepelnou energií existuje velmi omezená možnost změny způsobu vytápění doprovázená téměř vždy významnými investicemi na straně odběratelů tepelné energie.

- [29] Z hlediska materiální stránky přestupku je třeba zejména obecně vycházet ze skutečnosti, že každá skutková podstata přestupku implicitně zakotvuje obecnou míru společenské škodlivosti nežádoucího jednání. V opačném případě by ostatně zákonodárce porušení právních norem nesankcionoval jako přestupek. Správní orgán pak nemá pochyb o tom, že v daném případě došlo k poškození odběratele tepelné energie, neboť nesprávným postupem účastníka řízení došlo ke zvýšení konečné (výsledné) ceny tepelné energie. V kontextu Rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 5 A 74/2002-38 ze dne 26. října 2004, v němž soud konstatoval, že prokázané porušení závazného postupu při kalkulaci ceny je bez dalšího důvodem pro uložení pokuty a naplňuje materiální stránku přestupku, aniž by muselo být prokázáno zvýšení cen nad úroveň, kterou přináší věcné usměrňování, má správní orgán *a fortiori* za to, že je-li důsledkem zvýšení ceny, nemůže být o škodlivosti takového jednání pochyb.
- [30] S ohledem na výše uvedené tak správní orgán uzavírá, že jednání účastníka řízení vůči odběrateli dosahuje vyšší míry společenské škodlivosti ve vztahu k porušené povinnosti, než je míra nižší než nepatrná, a proto je nutné konstatovat, že je naplněna také materiální stránka přestupku podle ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o cenách.

II. VI. Odpovědnost za přestupek

- [31] Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda nejsou naplněny podmínky uvedené v ust. § 21 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, tedy zda účastník řízení za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Z podkladů, které měl správní orgán k dispozici, nevyplývá, že by nastala jakákoliv objektivní zákonem předvídaná situace, která by umožnila liberaci účastníka řízení z vytýkaného přestupku.
- [32] Nad rámec uvedeného správní orgán konstatuje, že charakteristickým znakem přestupků právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za výsledek. Je pak věcí účastníka řízení, aby si při výkonu své činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti dané zákonem o cenách a nepoškodil tímto zákonem chráněné zájmy.
- [33] Správní orgán vzhledem k výše uvedenému nepochybně zjistil a prokázal, že se účastník řízení dopustil spáchání přestupku podle ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona, za který je rovněž odpovědný.

III. Uložení správního trestu

- [34] Podle ust. § 35 zákona o odpovědnosti za přestupky lze za přestupek uložit správní trest ve formě (i) napomenutí, (ii) pokuty, (iii) zákazu činnosti, (iv) propadnutí věci nebo náhradní hodnoty či (v) zveřejnění rozhodnutí i o přestupku.
- [35] Jelikož zákon o cenách neumožňuje ve smyslu ust. § 47 odst. 2 a ust. § 50 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky uložit pachateli správní trest ve formě zákazu činnosti či zveřejnění rozhodnutí o přestupku a ani z povahy provedení vytýkaného skutku účastníka řízení tomuto nelze uložit propadnutí věci nebo náhradní hodnoty ve smyslu ust. § 48 a § 49 zákona o odpovědnosti za přestupky, přichází co do druhu správního trestu ukládaného účastníkovi řízení do úvahy pouze napomenutí či pokuta. Správní orgán má za to, že správní trest ve formě napomenutí není v oblasti dozoru ERÚ ve vztahu ke spáchanému přestupku příležitý, zejména s ohledem na jeho povahu ve smyslu ust. § 37 písm. a) a ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky.

- [36] S ohledem na skutkové okolnosti dospěl správní orgán k závěru, že v daném případě nebyly naplněny ani podmínky, které by umožňovaly případně upuštění od uložení správního trestu. Správní orgán proto s ohledem na výše uvedené vyhodnotil jako zákonné, vhodné a účelné v daném případě uložit správního trest ve formě pokuty. Nadto správní orgán uvádí, že ukládání správního trestu formou pokuty zcela odpovídá rozhodovací praxi ERÚ v obdobných případech. ERÚ je při stanovení výše trestu vázán svou vlastní ustálenou rozhodovací praxí, od které se může odchýlit pouze toliko v odůvodněných případech a z legitimních důvodů, přičemž musí být dbáno účelu trestu, kterým je ochrana konkrétních zájmů společnosti.
- [37] Za přestupek podle ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o cenách lze podle ust. § 16 odst. 4 písm. b) a c) téhož zákona uložit pokutu buď ve výši jedno až pětinasobku nepřiměřeného majetkového prospěchu, jde-li vyčíslit, zjištěného za kontrolované období, nejvýše za dobu jeho posledních 3 let, nebo do 1 000 000 Kč, je-li výše nepřiměřeného majetkového prospěchu nižší než 1 000 000 Kč, případně do 10 000 000 Kč, jestliže výši nepřiměřeného majetkového prospěchu nelze zjistit nebo nepřiměřený majetkový prospěch nevznikl.
- [38] Podle ust. § 2 odst. 5 zákona o cenách nepřiměřený majetkový prospěch získá prodávající, jestliže prodá zboží za cenu zahrnující neoprávněné náklady nebo nepřiměřený zisk získaný na základě uplatnění vyšší ceny prodeje oproti obvyklé ceně, v případě zneužití výhodnějšího postavení na trhu, vyšší než maximální nebo pevnou úředně stanovenou cenu, nebo vyšší, než by odpovídalo pravidlům cenové regulace.
- [39] Správním orgánem bylo prokázáno, že účastník řízení zahrnul do ceny tepelné energie za rok 2022 v cenové lokalitě „K 84 – Gartal (plynová kotelna)“ nepřiměřený zisk ve výši [REDAKCE]. Správní orgán uzavírá, že v případě projednávaného protiprávního jednání účastníka řízení byl nepřiměřený majetkový prospěch prokazatelně zjištěn ve výši [REDAKCE] když o tuto částku byla odběrateli vyúčtována cena vyšší, než by odpovídalo pravidlům cenové regulace. Nepřiměřený majetkový prospěch zároveň činí méně než 1 000 000 Kč, tudíž je nutné při udělování pokuty aplikovat ust. § 16 odst. 4 písm. b) zákona o cenách, které pro tento případ stanoví horní hranici pokuty ve výši 1 000 000 Kč.
- [40] Správní orgán přihlédl při stanovení výměry pokuty za přestupek podle ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o cenách ke všem skutečnostem zjištěným ve správním řízení. Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 písm. a), c) a g) zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti účastníka řízení. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.
- [41] Vzhledem k uvedenému správní orgán nejprve posuzoval otázku povahy a závažnosti přestupku ve smyslu ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky. Neoprávněně navýšená částka účastníkem řízení představuje sumu, kterou byl odběratel povinen v důsledku protiprávního jednání účastníka řízení zaplatit. Správní orgán opětovně upozorňuje na skutečnost, že základním smyslem (významem) cenové regulace tepelné energie je především ochrana odběratelů tepelné energie, když odvětví teplotrenství je považováno za odvětví s nedokonale konkurenčním prostředím. Jednání účastníka řízení je nutno považovat za přímé poškození odběratele, který byl o částku nepřiměřeného zisku povinen zaplatit vyšší cenu tepelné energie a nadto se takovému jednání je schopen jen stěží bránit, což správní orgán považuje za skutečnost, která co do významu zvyšuje závažnost projednávaného přestupku.
- [42] Správní orgán také posuzoval otázku způsobu spáchání přestupku ze strany účastníka řízení. ERÚ není přesně schopen určit, zda zahrnutí nepřiměřeného zisku do výsledné ceny tepelné energie bylo ze strany účastníka řízení účelovým porušením právní povinnosti či se jednalo o porušení v důsledku nedbalosti. Vzhledem ke skutečnosti, že správní orgán při posuzování způsobu spáchání přestupku nedospěl k jednoznačnému a prokazatelnému závěru, že by jednání účastníka řízení bylo úmyslné, vyhodnotil tuto skutečnost ve prospěch účastníka řízení.

- [43] Při stanovení výše pokuty je nutno také zohledňovat opakovanost porušování zákona ze strany účastníka řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů nebo celkové nedisciplinovanosti při jejich dodržování v celém jejich spektru. Účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti ERÚ, což hodnotí správní orgán jako polehčující okolnost.
- [44] Ve smyslu ust. § 39 a ust. § 40 zákona o odpovědnosti za přestupky již správnímu orgánu nejsou v posuzované věci žádné další polehčující či přitěžující okolnosti známy.
- [45] Co se týče osoby pachatele přestupku vycházel správní orgán při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. dubna 2010, č. j. 1 As 9/2008 - 133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.
- [46] Podle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké přísluší účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře pachatele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele, že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro pachatele odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany.
- [47] Likvidační pokuta ve vztahu k podnikajícím osobám je podle judikatury taková, která je způsobilá pachateli sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží. O zjevně nepřiměřenou výši sankce nejde v případě, kdy pokuta byla uložena těsně nad spodní hranicí zákonného rozmezí. Rovněž je nutno přihlédnout k tomu, že majetkové poměry pachatele nejsou jediným kritériem pro stanovení výše pokuty, nicméně sankce by neměla být vzhledem ke svému účelu nepřiměřená.
- [48] Trest v podobě pokuty lze ukládat nejen těm subjektům, které mají k jejímu okamžitému uhrazení dostatečné, volné finanční prostředky. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. dubna 2015, č. j. 4 As 236/2014-85, dále vyplývá, že ani záporný výsledek hospodaření by nebyl překážkou pro uložení pokuty a automaticky neznamená, že každá uložená pokuta by byla likvidační. Je totiž třeba hodnotit celkovou situaci účastníka řízení jakožto právnické osoby.
- [49] Účastník řízení je obchodní společností existující za účelem dosahování zisku. Cílem zákazu ukládání likvidačních pokut je zabránit likvidaci ekonomické aktivity trestané osoby.
- [50] V případě ukládání sankce a posuzování jejího likvidačního charakteru na obchodní společnost nelze vycházet pouze a jen ze samotného zisku, nýbrž též z dalších skutečností, jako je např. obrat společnosti a její obchodní aktivita, které pomáhají vytvořit si bližší představu o ekonomické síle subjektu (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. srpna 2014, č. j. 10 Ads 140/2014-58).
- [51] Správní orgán v tomto ohledu vycházel z poslední zveřejněné účetní závěrky ke dni 31. prosince 2019, kdy zjistil, že účastník řízení dosáhl v účetním období roku 2019 výsledku hospodaření ve výši 167 000 Kč (v předchozím účetním období -3 771 000 Kč), přičemž čistý obrat za účetní období činil 48 648 000 Kč (v předchozím účetním období 4 695 000 Kč). Tržby z prodeje výrobků a služeb činily 48 434 000 Kč (v předchozím účetním období 4 695 000 Kč). Z výkazu zisku a ztráty nelze učinit

jednoznačný závěr ohledně případné zadluženosti účastníka řízení, nicméně i pokud by byl účastník řízení předlužen, nemůže to automaticky znamenat imunitu vůči sankcím v oblasti veřejného práva (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. ledna 2015, č. j. 8 Afs 25/2012-351).

- [52] Z majetkových poměrů účastníka řízení je tedy zřejmé, že tento dosahuje relativně vysokých tržeb a jeho obrat se pohybuje v řádu desítek milionů korun. Z žádné položky účetnictví účastníka řízení nelze dovodit, že by se úhrada pokuty v uložené výši stala jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti, proto není možné uloženou pokutu považovat za likvidační.
- [53] Po zvážení všech skutkových okolností případu a majetkových poměrů účastníka řízení stanovil správní orgán účastníkovi řízení pokutu ve výši, jež je uvedena ve výroku II. tohoto rozhodnutí. Správní orgán má za to, že pokuta ve stanovené výši naplňuje jak funkci preventivní, tak funkci odstrašující, a současně není pro účastníka řízení i s ohledem na jeho majetkové poměry likvidační.
- [54] Správní orgán považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného zákonem o cenách. Nadto správní orgán poznamenává, že pokuta udělená ve výši tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí, byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi ERÚ v obdobných nebo shodných případech, kdy v této souvislosti rovněž odkazuje na rozhodnutí Rady ERÚ č. j. 12537-18/2019-ERU ze dne 20. prosince 2021, ve kterém ve vztahu k ukládané pokutě Rada ERÚ uvedla, že uložení sankce ve výši minimálně jednonásobku nepřiměřeného majetkového prospěchu by mělo být standardem již proto, že u majetkového prospěchu převyšujícího 1 000 000 Kč jde o výši pokuty minimální, neexistují-li okolnosti zvláštního zřetele hodné uložit sankci nižší. Správní orgán v této souvislosti uvádí, že v průběhu správního řízení nezjistil žádné okolnosti hodné zvláštního zřetele, kterými by mohly být například nedobré majetkové poměry účastníka řízení a které by mohly mít význam na uložení pokuty nižší než pokuty u hranice jednonásobku nepřiměřeného majetkového prospěchu.
- [55] S odkazem na ust. § 46 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky je pokuta splatná do 30 dnů ode dne, kdy tento příkaz nabude právní moci.

IV. Uložení opatření k nápravě

- [56] Podle ust. § 18 odst. 3 písm. b) energetického zákona ukládá ERÚ na základě zjištění porušení právních předpisů uvedeného v ust. § 18 odst. 1 téhož zákona opatření k nápravě, jejichž účelem je odstranění protiprávního stavu, a stanoví přiměřenou lhůtu nebo jiné nutné podmínky k zajištění jejich splnění. Opatření k nápravě tedy slouží k zajištění toho, že protiprávní jednání určitého subjektu, resp. protiprávní stav, který byl tímto protiprávním jednáním způsoben, bude uveden do souladu s právními normami. Jinými slovy, slouží k zajištění plnění veřejnoprávních povinností jeho adresáta.
- [57] Základními podmínkami pro uložení opatření k nápravě je existence stavu, který lze hodnotit jako protiprávní, a přičitatelnost tohoto stavu subjektu, jemuž má být opatření k nápravě uloženo. Správní orgán má za to, že obě základní podmínky jsou splněny, neboť protiprávní stav byl způsoben tím, že účastník řízení požadoval cenu tepelné energie, jejíž výše byla v rozporu s cenovými předpisy. Jelikož protiprávní stav nastal aktivním jednáním účastníka řízení, tak zároveň nemůže být pochyb o přičitatelnosti tohoto stavu účastníkovi řízení jako jeho původci. S ohledem na uvedené proto správní orgán vyhodnotil, že je namístež protiprávní stav také odstranit a opatření k nápravě uložit.
- [58] Ve správním řízení je účastníkovi řízení výrokem III. tohoto rozhodnutí uloženo opatření k nápravě zjištěného protiprávního stavu podle výroku I. tohoto rozhodnutí spočívající v povinnosti účastníka řízení ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí vyúčtovat odběrateli tepelné energie, popř. jeho právnímu nástupci, v cenové lokalitě „K 84 Hloubětín Gartal (plynová kotelna)“ cenu za dodávku tepelné energie za rok 2022 odpovídající pravidlům cenové regulace, tedy nezahrnout do kalkulace výsledné ceny tepelné energie nepřiměřený zisk ve výši [REDAKCE] (v položce „Zisk“) při současném zachování stávající výše nákladů ve všech ostatních položkách kalkulace výsledné ceny

tepelné energie za rok 2022, a současně v povinnosti doložit splnění uvedených povinností Energetickému regulačnímu úřadu ve lhůtě 90 dnů od nabytí právní moci tohoto příkazu.

- [59] Správní orgán uvádí, že povinnost uložená účastníkovi řízení opatřením k nápravě směřuje primárně vůči odběrateli tepelné energie, přičemž vytvoření opravné kalkulace tepelné energie, která nebude obsahovat nepřiměřený zisk, představuje jeho věcnou podmínku. Správní orgán dále uvádí, že ponechává na účastníkovi řízení, zda provede s odběratelem samostatné vyúčtování ceny tepelné energie za rok 2022, nebo zda zohlední nepřiměřený zisk v záporné hodnotě při jiném vyúčtování (např. výsledné ceny probíhajícího roku).
- [60] Správní orgán má současně za to, že lhůta ke splnění opatření k nápravě v délce 60 dnů od právní moci tohoto příkazu je vzhledem k náročnosti postupu, který musí účastník řízení vykonat pro splnění opatření k nápravě, přiměřená a dostačující.
- [61] Správní orgán odůvodňuje délku této lhůty též v návaznosti na znění ust. § 17 vyhlášky č. 207/2021 Sb., o vyúčtování dodávek a souvisejících služeb v energetických odvětvích, ve znění pozdějších předpisů, které stanoví, že dodavatel tepelné energie provádí odběrateli bezplatně vyúčtování dodávky tepelné energie nejméně jednou za kalendářní rok, a to k 31. prosinci kalendářního roku, který je posledním dnem zúčtovacího období. Doklad o vyúčtování dodávky tepelné energie za kalendářní rok poskytuje dodavatel odběrateli nejpozději do 28. února následujícího kalendářního roku, pokud se s odběratelem nedohodne jinak.
- [62] S ohledem na skutečnost, že účastníkovi řízení bylo uloženo opatření k nápravě spočívající v povinnosti vytvoření opravné kalkulace výsledné ceny za rok 2022 a v provedení vyúčtování výsledné ceny tepelné energie, stanovil ERÚ účastníkovi řízení lhůtu 60 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto příkazu, tj. lhůtu ve své podstatě totožnou jako je lhůta podle ust. § 17 odst. 1 výše uvedené vyhlášky, která počítá se lhůtou fakticky 59 dnů ode dne skončení kalendářního roku („do 28. února následujícího kalendářního roku“) pro provedení vyúčtování za celý kalendářní rok. Správní orgán je toho názoru, že tato lhůta plně splňuje požadavek přiměřenosti, neboť poskytuje účastníkovi řízení dostatečnou lhůtu na nápravu vzniklého protiprávního stavu, a to i vzhledem k náročnosti postupu, jež musí účastník řízení vykonat. V daném kontextu se správnímu orgánu rovněž přiměřenou jeví lhůta 90 dnů od právní moci tohoto příkazu ke splnění povinnosti účastníka řízení doložit ERÚ splnění povinnosti uložené opatřením k nápravě.

Poučení

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

Mgr. Lukáš Kugler, v. r.
oprávněná úřední osoba
ředitel odboru sankčních řízení

Obdrží: LC alfa s.r.o.